

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-449/11-B

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Znojmo, Horní Česká 15
Sídlo:	Horní Česká 15, 669 51 Znojmo
IČ:	67011748
Identifikátor:	600025896
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	PaedDr. Ivanem Pospíchalem, ředitelem školy
Zřizovatel:	Jihomoravský kraj
Místo inspekční činnosti:	Horní Česká 15, Jezuitské náměstí 1, Veselá 8, Mládeže 10, Mašovická 10, Znojmo
Termín inspekční činnosti:	26. – 29. duben 2011

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, pro účely získávání a analýzy informací o vzdělávání žáků, zaměřená na žáky vzdělávané dle rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (RVP ZŠS) a příslušných vzdělávacích programů.

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou žákům vzdělávaným dle oborů vzdělání pomocná škola a základní škola speciální podle § 174 odst. 2 písm. b) školského zákona.

Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu pro obor vzdělání základní škola speciální (ŠVP ZŠS) a jeho souladu s právními předpisy a RVP ZŠS podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona.

Aktuální stav školy

Mateřská škola, Základní škola a Praktická škola, Znojmo, Horní Česká 15 poskytuje vzdělání žákům s lehkým, středně těžkým a těžkým mentálním postižením a žákům s více vadami (tělesně postižení žáci, žáci s poruchou autistického spektra, žáci se zrakovým či sluchovým postižením apod.). V souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení vykonává činnost mateřské školy, základní školy, základní školy speciální (dále

ZŠS), školní družiny, školního klubu, internátu, školní jídelny a praktické školy dvouleté. Přípravný stupeň ZŠS není v tomto školním roce realizován. Počet žáků školy měl v posledních letech mírně vzrůstající tendenci, od roku 2008 do roku 2010 se zvýšil o 2 %. Kapacita školy byla v tomto období využita průměrně na cca 67 %. Vývoj celkové výše dotace na přímé náklady na vzdělávání poskytované ze státního rozpočtu (dále SR) měl v hodnoceném období rovněž mírně vzrůstající tendenci, stejně jako příspěvek zřizovatele na provoz.

ZŠS navštěvují převážně žáci se středně těžkým mentálním postižením (SMP) a těžkým mentálním postižením (TMP) z širokého okolí. V době konání inspekce navštěvovalo ZŠS celkem 77 žáků (tj. naplněnost 81 % z celkové kapacity 95 žáků), a to ve 13 třídách.

Žáci ZŠS jsou vzděláváni dle dobíhajících vzdělávacích programů *Pomocná škola č. j. 24 035/97-22*, *Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy č. j. 15988/2003-24* a prvním rokem dle realizovaného ŠVP ZŠS s motivačním názvem „*Učení – cesta do života*“.

Škola má celkem 9 odloučených pracovišť. Žáci ZŠS jsou vzděláváni na 5 pracovištích ve Znojmě, Horní Česká 15, Jezuitské nám. 1, Veselá 8, Mládeže 10 a Mašovická 10. Velký počet odloučených pracovišť ztěžuje organizaci výuky, s čímž souvisejí i náročné přesuny některých žáků a učitelů. Bezbariérové vybavení prostor, kde výuka probíhá, odpovídá vzdělávacím potřebám žáků s mentálním postižením a souběžným postižením více vadami a umožňuje naplňovat realizované vzdělávací programy.

Vzdělávání žáků ZŠS zajišťuje celkem 22 pedagogických pracovníků, z toho je 12 třídních učitelek, 7 pedagogických pracovníků na pozici druhý pedagog ve třídě a 3 asistentky pedagoga.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Všichni žáci ZŠS jsou zařazeni do odpovídajících vzdělávacích programů na základě doporučení školského poradenského zařízení, žádosti zákonných zástupců a rozhodnutí ředitele školy. 42 žáků se vzdělává podle individuálních vzdělávacích plánů (IVP), jejichž naplňování vyučující průběžně vyhodnocují. Rovněž výsledky vzdělávání ostatních žáků učitelky za každé pololetí velmi podrobně písemně vyhodnocují, seznamují s nimi zákonné zástupce a analýzy zakládají do osobní dokumentace.

ŠVP ZŠS s motivačním názvem „*Učení – cesta do života*“ je kvalitně zpracovaný. V rámci realizovaného ŠVP – díl I. škola využila disponibilní hodiny na rozšíření časové dotace předmětů psaní a tělesná výchova. V ŠVP ZŠS – díl II. škola prostřednictvím disponibilních hodin rozšířila výuku rozumové výchovy a tělesné výchovy. V rámci vzdělávání škola zařazuje canisterapii a individuální logopedickou péči. Kromě běžné výuky škola organizuje pro žáky zájmové kroužky: počítačový, pěvecký, sportovní, aerobic, stolní tenis, kterých se účastní také žáci ZŠS.

Učební plány vzdělávacích programů, podle nichž jsou žáci ZŠS vyučováni, nejsou vždy naplňovány v plném rozsahu. V jedné třídě umístěné v Dětském centru, ve třídě na pracovišti při Oblastní charitě Znojmo (zde jsou i žáci vzdělávání v domácím prostředí) je zajišťována výuka individuální formou. Přestože všichni žáci těchto tříd mají v IVP stanovenou sníženou časovou dotaci vzdělávání, pedagogičtí pracovníci nejsou z časových a organizačních důvodů schopni ji zajistit. V ostatních třídách probíhá vzdělávání žáků v plném rozsahu v souladu s učebními plány realizovaných vzdělávacích programů.

Vzhledem ke složení tříd z více ročníků byla výuka pro vyučující organizačně a metodicky náročná. Vyučující však díky svým zkušenostem a zodpovědnému přístupu zajišťovali přiměřenými vzdělávacími metodami kvalitní průběh vzdělávání a podporovali úspěšnost

žáků. V některých hodinách se výuky aktivně účastnil druhý pedagog nebo asistent pedagoga, což zvyšovalo její účinnost. Vyučující vhodně motivovali žáky ke vzdělávání a zapojovali je do aktivit. Pro zpestření výuky využívali množství názorných i kompenzačních pomůcek, zvyšovali tak zájem žáků o probírané učivo. S ohledem na jejich postižení je vedli ke správným návykům a slušnému chování. Cíleně rozvíjeli jejich komunikační dovednosti. Žáci si tak systematicky osvojovali komunikativní a sociální kompetence. Za splněné úkoly byli důsledně hodnoceni, což je motivovalo k dalším činnostem. V průběhu činností promyšleně zařazované relaxační chvílky předcházely projevům únavy žáků. Žáci vyjadřovali spokojenost ve škole a vykazovali dobré základy funkčních gramotností.

Jedním z úkolů při vzdělávání je podpora úspěšnosti žáků. Významně se na ní podílí oblast výchovného poradenství, kterou zajišťuje zástupkyně ředitele. Koordinuje činnost učitelů, odbornou spolupráci se školskými poradenskými zařízeními a s odbornými lékaři. Výchovná poradkyně vede dokumentaci žáků ZŠS, zodpovídá za řešení vzdělávacích a výchovných problémů ve škole. Žákům se věnuje zejména při volbě další vhodné vzdělávací dráhy, informuje žáky a rodiče o možnostech středního vzdělávání. Společně s učiteli žákům pomáhá při vzdělávacích problémech, spolupracují následně s rodiči žáků a odborníky tak, aby byla zajištěna úspěšnost při vzdělávání žáka. Prevenci sociálně patologických jevů zajišťuje ve škole metodička, která spolu s ostatními učiteli zapojuje žáky ZŠS do všech pořádaných preventivních aktivit. Připravená strategie předcházení rizikovému chování je založena na osvědčených aktivitách, které každoročně přizpůsobuje aktuálně zjištěným problémům u žáků. Pro jejich zdravý sociální, psychický i fyzický vývoj při výuce i všech pořádaných činnostech škola zajišťuje bezpečné prostředí a pozitivní zdravé klima. Oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků je podrobně zpracovaná ve školním řádu i dalších vnitřních dokumentech, ve kterých jsou identifikována rizika a stanovena opatření pro zajištění bezpečnosti žáků ZŠS. Významným prvkem jsou průběžně konané dozory nad žáky a jejich poučování o ochraně zdraví ve výuce.

Postupná obnova budov, vybavování novým zařízením a pomůckami (zejména rehabilitačními a kompenzačními) svědčí o vstřícném přístupu zřizovatele a aktivitě většiny zaměstnanců školy v úspěšném vyhledávání sponzorů. Škola cíleně rozvíjí spolupráci se zákonnými zástupci žáků ZŠS. Výrazně ji podporuje každodenní vzájemná informovanost o žácích a jejich stavu a výsledcích. Se školskou radou, která pravidelně projednává a schvaluje předložené dokumenty a vyjadřuje se k práci školy, jsou vztahy korektní. Otevřená a pravidelná spolupráce s odbornými poradenskými zařízeními, sociálními pracovníky a s Policií ČR napomáhá zkvalitňování vzdělávání i řešení problémů žáků a jejich rodičů. Snaha o udržení a rozvíjení tradic školy zapojením místních organizací, sponzorů, rodičů a všech zaměstnanců výrazně přispívá také k obohacení vzdělávací nabídky žákům se SMP a TMP.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Ředitel řídí školu od roku 2000 a požadavky pro výkon funkce splňuje. Zpracoval koncepční záměry, které vycházejí z analýzy situace ve škole a zaměřují se zejména na zkvalitňování materiálních a personálních podmínek. Své povinnosti stanovené zákonem zodpovědně plní a má dobrý přehled o zaměstnancích i žácích. Řízení, ovlivněné velkým množstvím odloučených pracovišť, promyšleně založil na rovnoměrném rozdělení kompetencí mezi jejich vedoucí a vedení školy. Vytvořil vhodné podmínky pro realizaci

vzdělávacích programů a úkolů stanovených v záměrech školy. Dlouhodobě se snaží utužovat mezilidské vztahy mezi zaměstnanci. Zavedl dobře fungující informační systém, postavený na pravidelném jednání užšího a širšího vedení školy a vytváření podrobných týdenních plánů. Ředitel zaměstnancům umožňuje absolvování seminářů zaměřených na získávání nových poznatků a zkušeností se vzděláváním dětí se SVP. Pravidelně pořádá pro učitele *pedagogické dny*, na které zve lektory z různých institucí. Stručný plán dalšího vzdělávání vytvořil na základě potřeb školy a zajišťuje vhodné podmínky zaměstnancům, kteří si zvyšují či doplňují kvalifikaci. Přispívá tím ke zvyšování kvality pedagogického procesu. Obě zástupkyně sledují prostřednictvím hospitační činnosti úspěšnost zavádění nových přístupů do vzdělávání. Svá zjištění projednávají s vyučujícími a shrnující výsledky prezentují na setkáních metodického sdružení, což přispívá ke zkvalitňování vzdělávání žáků. Povinná dokumentace je vedena přehledně s výjimkou školního řádu, který obsahoval odstranitelné drobné formální nedostatky.

Žáky ZŠS vzdělává 12 učitelek, z nichž je 9 odborně kvalifikovaných. Ze 7 pedagogických pracovníků na pozici druhý pedagog ve třídě splňuje 5 požadovanou odbornou kvalifikaci. Ze 3 asistentek pedagoga je 1 nekvalifikovaná. Všechny vyučující bez požadovaného vzdělání se vzdělávají ve svém oboru a studují příslušné kvalifikační studium, což vede k prohlubování jejich specializace. Pedagogičtí pracovníci školy absolvovali vzdělávání v oblasti ICT dovedností, na úrovni pokročilý uživatel. Zkušené pedagogické pracovnice působí stále jako koordinátorky při ověřování ŠVP pro ZŠS a další jako metodičky částí ŠVP.

V bezbariérové budově na pracovišti Znojmo, Horní Česká 15 se vzdělávají žáci ZŠS ve dvou třídách. K jejich vzdělávání škola vhodně využívá kromě kmenových učeben 2 rehabilitační sály, snoozelen, počítačovou učebnu, kovodílnu, dřevodílnu, cvičnou kuchyň, šicí dílnu. V roce 2006 bylo v přízemí zprovozněno rehabilitační centrum pro všechny žáky se zdravotním postižením, tzn. i z ostatních pracovišť. Budova je vybavena schodišťovou plošinou a osobním výtahem, sociálním zařízením, speciálním nábytkem a zvedáky pro imobilní žáky. Žáci i učitelé využívají 22 počítačů připojených na internet, interaktivní tabule a diaprojektory.

V bezbariérové budově na Jezuitském náměstí 1 se vzdělávají žáci ZŠS v 5 třídách. Ke vzdělávání žáků se využívá také moderní, nově vybudovaný cvičný byt, 2 herny, rehabilitační sál na cvičení a pohybové činnosti a počítačová učebna se 6 počítači. V kmenových učebnách jsou k dispozici 2 dataprojektory, 1 interaktivní tabule a 4 osobní počítače s vhodnými výukovými programy pro vzdělávání žáků ZŠS.

Na bezbariérovém pracovišti Veselá 8, Znojmo jsou v prostorách internátu 2 třídy pro žáky s poruchou autistického spektra. Dostatečně velké a vybavené prostory umožňují dobrou realizaci strukturovaného učení i odpočinek žáků.

Pracoviště Mládeže 10, Znojmo, umístěné v budově *Dětského centra*, zajišťuje vzdělávání žáků ZŠS ve 3 třídách. Dvě třídy v přízemí budovy, do kterých většina žáků dochází, jsou určeny pouze k výuce. Jedna z nich je dostatečně velká, s přílehlým prostorem pro rozvoj pohybu žáků. Druhá, která je v provozu 2 dny v týdnu, je vzhledem k počtu žáků a jejich postižení poměrně stísněná. Obě jsou vybaveny odpovídajícím zařízením i pomůckami. Těžce postižení žáci poslední třídy jsou vyučováni na lůžkovém oddělení centra a jeden v domácím prostředí. Jejich vzdělávání je pro učitelku výrazně znesnadněno nutností přenášet pomůcky a přemísťovat žáky z lůžka na matraci. Narušováno je také přítomností batolat trvale umístěných na tomto oddělení.

V objektu pracoviště Mašovická, Znojmo je umístěna 1 třída žáků ZŠS, kteří při individuálním vzdělávání využívají jednu dobře vybavenou učebnu, snoozelen (v době inspekční činnosti nebyl v provozu) a rehabilitační místnost.

Škola zabezpečuje finanční prostředky pro svoji činnost zejména tím, že se aktivně zapojuje do projektů hrazených z MŠMT i z prostředků EU. Nezanedbatelný význam má hospodářská činnost uskutečňovaná na škole, která ve všech třech letech byla zisková. Škole se rovněž dařilo získávat vlastní iniciativou věcné a finanční sponzorské dary od fyzických i právnických osob. Na základě výše uvedených zjištění lze konstatovat, že finanční prostředky, se kterými škola v hodnoceném období hospodařila, byly z hlediska provádění hlavní činnosti dostačující.

Závěry, celkové hodnocení školy

Škola svoji činnost realizuje v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. ŠVP ZŠS s motivačním názvem „Učení – cesta do života“, realizovaný prvním rokem, je kvalitně zpracován. Řízení školy je efektivní a vytváří vhodné podmínky pro vzdělávání. K dobrým výsledkům školy přispívá také vstřícná spolupráce s partnery. Škola má pro žáky ZŠS účinné preventivní systémy omezující rizikové chování žáků, zajišťující jejich bezpečnost a ochranu zdraví a prevenci školní neúspěšnosti.

Škola zajišťuje vzdělávání na základě doporučení školských poradenských zařízení. S výjimkou dvou tříd jsou naplňovány učební plány realizovaných vzdělávacích programů. Výuka je kvalitně vedena, vyučující zohledňují vzdělávací potřeby jednotlivých žáků, k čemuž využívají rozmanité metody a pomůcky. Personální a materiální podmínky pro vzdělávání žáků ZŠS má škola velmi dobré. Objekty, v nichž probíhá vzdělávání těchto žáků, jsou sice starší, avšak vnitřní vybavení je převážně moderní a podporuje účinnost vzdělávání. V ekonomických podmínkách školy nebyla zjištěna rizika, která by ovlivňovala realizaci ŠVP ZŠS.

Nedostatky, které vyžadují přijetí opatření a odstranění:

Škola neposkytuje v plném rozsahu vzdělávání žákům umístěným v VI. třídě ZŠS – RT v Dětském centru a ve II. třídě ZŠS – RT, ve které jsou zařazeni i dva žáci, kteří jsou vzdělávání v domácím prostředí. Délka výuky stanovená školským poradenským zařízením není školou naplňována. Škola porušuje § 7 odst. 2 školského zákona a § 8 odst. 1 a 2 vyhlášky č. 73/2005Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů.

Česká školní inspekce v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 31. srpna 2011 požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěného nedostatku uvedeného v závěrech. Zprávu zašlete na výše uvedenou adresu.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Jihomoravský inspektorát, Křížová 22, 603 00 Brno, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.b@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Jihomoravském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Brně dne 20. května 2011

(razítko)

Mgr. Jan Dusík, školní inspektor

Jan Dusík, v. r.

PaedDr. Hana Sedláčková, školní inspektorka

Hana Sedláčková, v. r.

PhDr. Renáta Ševčíková, školní inspektorka

Renáta Ševčíková, v. r.

Mgr. Jana Vágnerová, školní inspektorka

Jana Vágnerová, v. r.

Bc. Helena Svobodová, kontrolní pracovnice

Helena Svobodová, v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Ve Znojmě dne 30. května 2011

(razítko)

PaedDr. Ivan Pospíchal, ředitel školy

Ivan Pospíchal, v.r.

Připomínky ředitele školy

Připomínky byly/nebyly podány.